
Swayambhu Stotram Adoration of Twenty-four Tirthankaras

स्वयम्भूस्तोत्रम्

Document Information

Text title : Swayambhu Stotram by Acharya Samantabhadra

File name : svayambhustotram.itx

Category : major_works, jaina

Location : doc_z_misc_major_works

Latest update : April 22, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

स्वयम्भूस्तोत्रम्

स्वयम्भुवे नमस्तुभ्यम् ।

अनुकमण्डिका

१. श्री ऋषभनाथ अथवा आदिनाथ जिन-स्तुतिः
२. श्री अजितनाथ जिन-स्तुतिः
३. श्री शम्भवनाथ जिन-स्तुतिः
४. श्री अभिनन्दननाथ जिन-स्तुतिः
५. श्री सुमतिनाथ जिन-स्तुतिः
६. श्री पद्मप्रभ जिन-स्तुतिः
७. श्री सुपार्श्वनाथ जिन-स्तुतिः
८. श्री यन्दप्रभ जिन-स्तुतिः
९. श्री सुविधिनाथ जिन-स्तुतिः
१०. श्री शीतलनाथ जिन-स्तुतिः
११. श्री श्रेयांसनाथ जिन-स्तुतिः
१२. श्री वासुपूज्य जिन-स्तुतिः
१३. श्री विमलनाथ जिन-स्तुतिः
१४. श्री अनन्तनाथ जिन-स्तुतिः
१५. श्री धर्मनाथ जिन-स्तुतिः
१६. श्री शान्तिनाथ जिन-स्तुतिः
१७. श्री कुन्थुनाथ जिन-स्तुतिः
१८. श्री अरनाथ जिन-स्तुतिः
१९. श्री मल्लिनाथ जिन-स्तुतिः
२०. श्री मुनिसुप्रत जिन-स्तुतिः
२१. श्री नमिनाथ जिन-स्तुतिः
२२. श्री नेमिनाथ जिन-स्तुतिः
२३. श्री पार्श्वनाथ जिन-स्तुतिः

र४. श्री मॢडावीर जिन-स्तुतिः

स्वयम्भूस्तोत्रम्

अथ स्तोत्रम्

१. श्री ऋषभनाथ अथवा आदिनाथ जिन-स्तुतिः

स्वयम्भुवां भूत-हितेन भूतले
समञ्जस-ज्ञान-विभूति-यक्षुषा ।
विराजितं येन विधु-वता तमः
क्षपाकरेणैव गुणौत्तरैः करैः ॥ १ ॥

प्रजापतिर्यः प्रथमं जिञ्जुविषुः
शशास कृष्यादिषु कर्मसु प्रजाः ।
प्रबुद्धतत्त्वः पुनरद्भुतोद्यो
ममत्वतो निर्विपिष्टे विधांवरः ॥ २ ॥

विधाय यः सागर-वारि-वाससं
वधूमिवेमां वसुधा-वधूं सतीम् ।
मुमुक्षुरिक्ष्वाकु कुलादिरात्मवान्
प्रभुः प्रवद्राज सखिष्णुरच्युतः ॥ ३ ॥

स्व-दोष-मूलं स्व-समाधि-तेजसा
निनाय यो निर्दय-भस्मसाक्षियाम् ।
जगाद तत्त्वं जगतेऽर्थिनेऽञ्जसा
भभव्य च ब्रह्म-पदामृतेश्वरः ॥ ४ ॥

स विश्व-यक्षुर्वधु भोऽर्थितः सतां
समग्र-विधाऽऽत्म-वपुर्निरञ्जनः ।
पुनातु येतो मम नाभि-नन्दनो
जिनोऽजित-दुल्लक-वादि-शासनः ॥ ५ ॥

२. श्री अजितनाथ जिन-स्तुतिः

यस्य प्रभावात् त्रिदिव-व्युत्स्य
 कीडास्वपि क्षीभमुभाऽरविन्दः
 अजेय-शक्तिर्भुवि भन्धु-वर्ग-
 श्वकार नामाऽजित इत्यबन्ध्यम् ॥ ६ ॥

अद्याऽपि यस्याऽजितशासनस्य
 सतां प्रणेतुः प्रतिमङ्गलार्थम् ।
 प्रगृह्यते नाम परम-पवित्रं
 स्वसिद्धि-कामेन जनेन लोके ॥ ७ ॥

यः प्रादुरासीत्प्रभु-शक्ति-भूम्ना
 भव्याऽऽशयालीन-कलङ्कु-शान्त्यै ।
 मडामुनिर्मुक्त-धनोपदेहो
 यथाऽरविन्दाऽभ्युद्यथाय भास्वान् ॥ ८ ॥

येन प्राणीतं पृथु धर्म-तीर्थं
 जयेष्ठं जनाः प्राप्य जयन्ति दुःखम् ।
 गाङ्गां लृष्टं यन्धन-पङ्कु-शीतं
 गज-प्रवेका इव धर्म-तप्ताः ॥ ९ ॥

स भ्रष्टमनिष्ठः सम-मित्र-शत्रु-
 विधा-विनिर्वान्त-कषाय-दोषः ।
 लब्धात्मलक्ष्मीरजितोऽजितात्मा
 जिन श्रियं मे भगवान् विधत्ताम् ॥ १० ॥

३. श्री शम्भवनाथ जिन-स्तुतिः

त्वं शम्भवः सम्भव-तर्ष-रोगैः
 सन्तप्यमानस्य जनस्य लोके ।
 आसीरिडाऽऽऽस्मिन्नेव वैधो
 वैधो यथाऽनाथरुजां प्रशान्त्यै ॥ ११ ॥

अनित्यमत्राणामलङ्कियाभिः
 प्रसक्त-मिथ्याऽध्यवसाय-दोषम् ।

छंदं जगज्जन्म-जराऽन्तकार्तं
निरञ्जनां शान्तिमञ्जुगमस्त्वम् ॥ १२ ॥

शतदृष्टोन्मेष-यलं छि सौम्यं
तृषणामयाऽप्यायन-मात्र-उेतुः ।
तृषणाभिवृद्धिश्च तपत्यजस्रं
तापस्तदायासयतीत्यवाहीः ॥ १३ ॥

अन्धश्च मोक्षश्च तयोश्च उेतू
अद्धश्च मुक्तश्च कुलं य मुक्तेः ।
स्याद्वादिनो नाथ! तवैव युक्तं
नैकान्तदृष्टेस्त्वमतोऽसि शास्ता ॥ १४ ॥

शक्रोऽप्यशक्तस्तव पुण्यकीर्तिः
स्तुत्यां प्रवृत्तः किमु मादृशोऽङ्गः ।
तथाऽपि लभत्या स्तुत-पाद-पद्मो
मभार्य ! देयाः शिवतातिमुख्यैः ॥ १५ ॥

४. श्री अभिनन्दननाथ जिन-स्तुतिः

गुणाऽभिनन्दादभिनन्दनो भवान्
दया-वधूं क्षान्ति-सप्तीमशिष्रियत् ।
समाधि-तन्त्रस्तदुपोपपत्तये
द्वयेन नैर्अन्थ्य-गुणेन याऽयुजत् ॥ १६ ॥

अयेतने तत्कृत-अन्धजेऽपि य
ममेदमित्याभिनिवेशिक ग्राहत् ।
प्रभङ्गुरे स्थावर-निश्चयेन य
क्षतं जगत्त्वमजिग्राहद्भवान् ॥ १७ ॥

क्षुधादि-दुःख-प्रतिकारतः स्थिति-
र्न येन्द्रियार्थ-प्रभवाऽल्प-सौम्यतः ।
ततो गुणो नास्ति य देह देहिनी-
रितीदमित्यं भगवान् व्यजिज्ञापत् ॥ १८ ॥

जनोऽतिवोप्यनुअन्धदोषतो

भयादकार्येष्विह न प्रवर्तते ।
 छंदाऽप्यमुत्राऽप्यनुबन्धदोषवित्
 कथं सुभे संसृजतीति याऽब्रवीत् ॥ १९ ॥
 स यानुबन्धोऽस्य जनस्य तापकृत्
 तृषोऽभिवृद्धिः सुभतो न य स्थितिः ।
 छति प्रभो ! लोक-छितं यतो मतं
 ततो भवानेव गतिः सतां मतः ॥ २० ॥

प. श्री सुमतिनाथ जिन-स्तुतिः

अन्वर्थसंज्ञः सुमतिर्मुनिस्त्वं
 स्वयं मतं येन सुयुक्ति-नीतम् ।
 यतश्च शेषेषु मतेषु नास्ति
 सर्व-क्षिया-कारक-तत्त्व-सिद्धिः ॥ २१ ॥
 अनेकमेकं य तदेव तत्त्वं
 भेदाऽन्वयज्ञानमिदं छि सत्यम् ।
 मृषोपयारोऽन्यतरस्य लोपे
 तच्छेषलोपोऽपि ततोऽनुपाध्यम् ॥ २२ ॥
 सतः कथञ्चित्तदसत्त्व-शक्तिः
 भे नास्ति पुष्पं तरुषु प्रसिद्धम् ।
 सर्व-स्वभाव-व्युत्तमप्रमाणां
 स्व-वाग्विरुद्धं तव दृष्टितोऽन्यत् ॥ २३ ॥
 न सर्वथा नित्यमुद्देत्यपैति
 न य क्षिया-कारकमन्त्र युक्तम् ।
 नैवाऽसतो जन्म सतो न नाशो
 दीपस्तमः पुद्गलभावतोऽस्ति ॥ २४ ॥
 विधिर्निषेधश्च कथञ्चिद्विद्यौ
 विवक्षया मुष्य-गुण-व्यवस्था ।
 छति प्रणीतिः सुमतेस्तवेयं
 मति-प्रवेकः स्तुवतोऽस्ति नाथ ! ॥ २५ ॥

६. श्री पद्मप्रभ जिन्-स्तुतिः

पद्मप्रभः पद्म-पलाश-लेश्यः

पद्मालयाऽऽ लिङ्गितयारुमूर्तिः ।

असौ भवान् भव्य-पथोरुडाणां

पद्माकराणामिव पद्मबन्धुः ॥ २६ ॥

अभार पद्मां य सरस्वतीं य

भवान् पुरस्तात्प्रतिमुक्तिवक्ष्याः ।

सरस्वतीमेव समग्र-शोभां

सर्वज्ञ-वक्ष्मीज्वलितां विमुक्तः ॥ २७ ॥

शरीर-रश्मि-प्रसरः प्रभोस्ते

आलार्क-रश्मिच्छविराऽऽलिलेप ।

नराऽमराऽऽकीर्ण-सभां प्रभा वां

शैलस्य पद्माभमणोः स्वसानुम् ॥ २८ ॥

नभस्तलं पल्लवयन्निव त्वं

सदस्रपत्राऽम्बुज-गर्भधारैः ।

पदाऽम्बुजैः पातित-मार-दर्पो

भूमौ प्रजानां विजडर्थं भूत्यै ॥ २९ ॥

गुणाभ्युद्येर्विप्रुषमप्यजस्य

नाऽऽप्माण्डलः स्तोतुमलं तवर्षेः ।

प्रागेव मादृक्किमुताऽतिभक्ति-

म आलमालापयतीदमित्थम् ॥ ३० ॥

७. श्री सुपार्श्वनाथ जिन्-स्तुतिः

स्वाथ्यं यदात्यन्तिकमेष पुंसां

स्वार्थो न भोगः परिभङ्गुरात्मा ।

तृषोऽनुषङ्गात्र य तापशान्ति-

रितीदमाप्यद्भगवान् सुपार्श्वः ॥ ३१ ॥

अजङ्गगमं जङ्गम-नेय-यन्त्रं

यथा तथा ज्व-धृतं शरीरम् ।
 भीमत्सु पूति क्षयि तापकं य
 स्नेहो वृथाऽत्रेति छितं त्वमाप्यः ॥ ३२ ॥
 अलङ्घ्यशक्तिर्भवितव्यतेयं
 उेतु-द्रयाऽऽविष्टत-कार्य-लिङ्गा ।
 अनीश्वरो जन्तुरलङ्कित्यार्तः
 संलत्य कार्येष्विति साध्ववादीः ॥ ३३ ॥
 भिभेति मृत्योर्न ततोऽस्ति मोक्षो
 नित्य शिवं वाञ्छति नाऽस्य लाभः ।
 तथाऽपि बालो भय-काम-वश्यो
 वृथा स्वयं तप्यत ष्ट्यवादीः ॥ ३४ ॥
 सर्वस्य तत्त्वस्य भवान् प्रमाता
 मातेव बालस्य छितानुशास्ता ।
 गुणाऽवलोकस्य जनस्य नेता
 मयाऽपि भक्त्या परिणयतेऽद्य ॥ ३५ ॥

८. श्री यन्दप्रभ जिन-स्तुतिः

यन्द्रप्रभं यन्द्र-मरीचि-गौरं
 यन्द्रं द्वितीयं जगतीव कान्तम् ।
 वन्देऽभिवन्द्यं मलतामृषीन्द्रं
 जिनं जित-स्वान्त-कषाय-बन्धम् ॥ ३६ ॥
 यस्याङ्ग-लक्ष्मी-परिवेश-भिन्नं
 तमस्तमोरेरिव रश्मिभिन्नम् ।
 ननाश बाह्यं बहु मानसं य
 ध्यान-प्रदीपाऽतिशयेन भिन्नम् ॥ ३७ ॥
 स्व-पक्ष-सौस्थित्य-मदाऽवलम्बा
 वाङ्मिण्ड-नादैर्विमदा बभूवुः ।
 प्रवादिनो यस्य मदारङ्गाऽऽ
 गजा यथा केसरिणो निनादैः ॥ ३८ ॥

यः सर्व-लोके परमेष्ठितायाः

पदं बभूवाऽद्भुत-कर्मतेजाः ।

अनन्त-धामाऽक्षर-विश्वयक्षुः

समन्तदुःख-क्षय-शासनश्च ॥ ३९ ॥

स यन्द्रमा भव्य-कुमुदतीनां

विपन्न-दोषाऽभ्र-कलङ्क-लेपः ।

व्याकोश-वाङ्-न्याय-मथूष-मालः

पूयात्पवित्रो भगवान्भनो मे ॥ ४० ॥

८. श्री सुविधिनाथ जिन-स्तुतिः

ऐकान्तदृष्टि-प्रतिषेधि तत्त्वं

प्रमाण-सिद्धं तदतस्त्वभावम् ।

त्वया प्राणीतं सुविधि ! स्वधाम्ना

नैतत्समालीढ-पदं त्वदन्यैः ॥ ४१ ॥

तदेव य स्यान्न तदेव य स्यात्

तथाप्रतीतेस्तव तत्कथञ्चित् ।

नाऽत्यन्तमन्यत्वमनन्यता य

विधेर्निषेधस्य य शून्य-दोषात् ॥ ४२ ॥

नित्यं तदेवेदमिति प्रतीते-

र्न नित्यमन्यत् प्रतिपत्ति-सिद्धेः ।

न तद्विशिष्टं बहिरन्तरङ्ग-

निमित्त-नैमित्तिक-योगतस्ते ॥ ४३ ॥

अनेकमेकं य पदस्य वाच्यं

वृक्षा षति प्रत्ययवत्प्रकृत्या ।

आकाङ्क्षिणः स्यादिति वै निपातो

गुणाऽनपेक्षं नियमेऽपवादः ॥ ४४ ॥

गुण-प्रधानार्थमिदं हि वाङ्मयं

जिनस्य ते तद् द्विषतामपथ्यम् ।

ततोऽभिवन्द्यं जगदीश्वराणां

ममाऽपि साधोस्तव पादपद्मम् ॥ ४५ ॥

१०. श्री शीतलनाथ जिन-स्तुतिः

न शीतलाश्चन्दनयन्द्ररश्मयो

न गाङ्गामम्भो न य ङारयष्टयः ।

यथा मुनेस्तेऽनघवाक्य-रश्मयः

शमाम्बुगर्भाः शिशिरा विपश्चिताम् ॥ ४६ ॥

सुभाऽभिलाषाऽनल-दाह-मूर्च्छितं

मनो निजं ज्ञानमयाऽमृताम्बुभिः ।

व्यद्विध्यपस्त्वं विष-दाह-मोहितं

यथा भिषग्मन्त्र-गुणैः स्व-विग्रहम् ॥ ४७ ॥

स्व-श्रुविते काम-सुप्ते य तृषया

द्विवा श्रमात्ता निशि शेरते प्रजाः ।

त्वमार्थ ! नक्तं-दिवमप्रमत्तवा-

नजागरेवाऽऽत्म-विशुद्ध-वर्त्मनि ॥ ४८ ॥

अपत्य-वित्तोत्तर-लोक-तृषया

तपस्विनः केचन कर्म कुर्वते ।

भवन्पुनर्जन्म-जरा-जिडासया

त्रयीं प्रवृत्तिं समधीरवारुणत् ॥ ४९ ॥

त्वमुत्तम-ज्यातिरजः क्व निर्वृतः

क्व ते परे बुद्धि-लवोद्भव-क्षताः ।

ततः स्वनिः श्रेयस-भावनापरै-

बुध-प्रवेदैर्जिन ! शीतलेऽयसे ॥ ५० ॥

११. श्री श्रेयांसनाथ जिन-स्तुतिः

श्रेयान् जिनः श्रेयसि वर्त्मनीमाः

श्रेयः प्रजाः शासद्विजयवाक्यः ।

भवांश्चकाशे भुवनत्रयेऽस्मि-

नेको यथा वीत-धनो विवस्वान् ॥ ५१ ॥

विधिर्विषक्त-प्रतिषेधरूपः

प्रमाणमत्राऽन्यतरत्रधानम् ।

गुणो परो मुख्य नियामहेतु-

र्नयः दृष्टान्तसमर्थनस्ते ॥ ५२ ॥

विवक्षितो मुख्य एतीष्यतेऽन्यो

गुणोऽविवक्षो न निरात्मकस्ते ।

तथाऽरिमित्राऽनुभयादिशक्ति

द्रयाऽवधेः कार्यकरं छि वस्तु ॥ ५३ ॥

दृष्टान्त-सिद्धावुभयोर्विवादे

साध्यं प्रसिद्ध्येन्न तु तादृगस्ति ।

यत्सर्वथैकान्त-नियामि दृष्टं

त्वदीय-दृष्टिर्विभवत्यशेषे ॥ ५४ ॥

अेकान्त-दृष्टि-प्रतिषेध-सिद्धि-

-न्यायेषुभिर्मोक्षरिपुं निरस्य ।

असि स्म कैवल्य-विभूति-संराट्

ततस्त्वमर्द्धन्नसि मे स्तवाऽर्द्धः ॥ ५५ ॥

१२. श्री वासुपूज्य जिन-स्तुतिः

शिवासुपूज्योऽभ्युदय-डियासु

त्वं वासुपूज्यस्त्रिदशेन्द्र-पूज्यः ।

मयाऽपि पूज्योऽल्प-धिया मुनीन्द्र !

दीपार्थिषा किं तपनो न पूज्यः ॥ ५६ ॥

न पूज्याऽर्थस्त्वयि वीतरागे

न निन्दया नाथ ! विवान्त-वैरे ।

तथाऽपि ते पुण्य-गुण-स्मृतिर्नः

पुनाति चित्तं दृशिताञ्जनेभ्यः ॥ ५७ ॥

पूज्यं जिनं त्वाऽर्ययतो जनस्य

सावध-वेशो बहु-पुण्य-राशौ ।

दोषाय नाऽलं कणिका विषस्य

न दूषिका शीत-शिवाऽम्बुराशौ ॥ ५८ ॥

यद्भस्तु बाह्यं गुण-दोष-सूते-
निमित्तमभ्यन्तर-मूलछेतोः ।

अध्यात्म-वृत्तस्य तदङ्गभूत-
मभ्यन्तरं केवलमप्यलं ते ॥ ५९ ॥

बाह्येतरोपाधि-समग्रतेयं
कार्येषु ते द्रव्यगतः स्वभावः ।

नैवाऽन्यथा मोक्ष-विधिश्च पुंसां
तेनाभिवन्धस्त्वमृषिर्बुधानाम् ॥ ६० ॥

१३. श्री विमलनाथ जिन-स्तुतिः

य एव नित्य-क्षणिकाद्यो नया
मिथोऽनपेक्षाः स्व-पर-प्रणाशिनः ।

त एव तत्त्वं विमलस्य ते मुनेः
परस्परेक्षा स्व-परोपकारिणः ॥ ६१ ॥

यथैकशः कारकमर्थ-सिद्धये
समीक्ष्य शेषं स्व-सहाय-कारकम् ।

तथैव सामान्य-विशेष-मातृका
नयास्तवेष्टा गुण-मुष्य-कल्पतः ॥ ६२ ॥

परस्परेक्षाऽन्य-भेद-लिङ्गतः
प्रसिद्ध-सामान्य-विशेषयोस्तव ।

समग्रताऽस्ति स्व-पराऽवभासकं
यथा प्रमाणं भुवि बुद्धि-लक्षणम् ॥ ६३ ॥

विशेष्य-वाच्यस्य विशेषणं वयो
यतो विशेष्यं विनियम्यते य यत् ।

तयोश्च सामान्यमतिप्रसज्यते
विवक्षितात्स्यादितितेऽन्यवर्जनम् ॥ ६४ ॥

नयास्तव स्यात्पद-सत्य-लाञ्छिता
रसोपविद्धा एव लोड-धातवः ।

भवन्त्यभिप्रेत-गुणा यतस्ततो

भवन्तमार्याः प्रज्ञाता हितैषिणः ॥ ६५ ॥

१४. श्री अनन्तनाथ जिन-स्तुतिः

अनन्त-दोषाऽऽशय-विग्रहो ग्रहो

विषङ्गवान्मोह-मयश्चिरं हृदि ।

यतो जितस्तत्परुथौ प्रसीदता

त्वया ततोऽभूर्भगवाननन्तजित् ॥ ६६ ॥

ऽषाय-नाम्नां द्विषतां प्रमाथिना-

मशेषयन्नाम भवानशेषवित् ।

विशोषणं मन्मथ-दुर्मदाऽऽमयं

समाधि-ल्लेषजय-गुणैर्व्यलीनयत ॥ ६७ ॥

परिश्रमाऽम्बुर्भय-वीथि-मालिनी

त्वया स्वतृष्णा-सरिदाऽऽर्य ! शोषिता ।

असङ्ग-धर्मार्क-गमस्ति-तेजसा

परं ततो निर्वृति-धाम तावकम् ॥ ६८ ॥

सुदृत्त्वयि श्री-सुभगत्वमश्रुते

द्विषंस्त्वयि प्रत्ययवत् प्रलीयते ।

भवानुदासीनतमस्तयोरपि

प्रभो ! परं चित्रमिदं तवेहितम् ॥ ६९ ॥

त्वमीदृशस्तादृश एत्ययं मम

प्रलाप-लेशोऽल्प-मतेर्महामुने!

अशेष-माहात्म्यमनीरयत्रपि

शिवाय संस्पर्श एवाऽमृताम्बुधेः ॥ ७० ॥

१५. श्री धर्मनाथ जिन-स्तुतिः

धर्म-तीर्थमनघं प्रवर्तयन्

धर्म एत्यनुमतः सतां भवान् ।

कर्म-ऽक्षमदलत्तपोऽग्निभिः

शर्म शाश्वतमवाप शङ्करः ॥ ७१ ॥

देव-मानव-निकाय-सत्तमै-

रेजिषे परिवृतो वृतो बुधैः ।

तारका-परिवृतोऽतिपुष्कलो

व्यमनीव शश-वाञ्छनोऽमलः ॥ ७२ ॥

प्रातिहार्य-विभवैः परिष्कृतो

देहतोऽपि विरतो भवान्भूत् ।

भोक्षमार्गमशिषत्ररामरान्

नाऽपि शासन-ङ्कवैषणाऽऽतुरः ॥ ७३ ॥

काय-वाङ्मन-मनसां प्रवृत्तयो

नाऽभवस्तव मुनेश्चिकीर्षया ।

नाऽसमीक्ष्य भवतः प्रवृत्तयो

धीर! तावकमचिन्त्यमीहितम् ॥ ७४ ॥

मानुषीं प्रकृतिमभ्यतीतवान्

देवतास्वपि च देवता यतः ।

तेन नाथ ! परमाऽसि देवता

श्रेयसे जिनवृष! प्रसीद नः ॥ ७५ ॥

१६. श्री शान्तिनाथ जिन-स्तुतिः

विधाय रक्षां परतः प्रजानां

राजं चिरं योऽप्रतिम-प्रतापः ।

व्यधात्पुरस्तात्स्वत एव शान्ति-

मुनिर्दया-मूर्तिस्त्रिवाऽघशान्तिम् ॥ ७६ ॥

यङ्केण यः शत्रु-भयङ्कुरेण

जित्वा नृपः सर्व-नरेन्द्र-यङ्कम् ।

समाधि-यङ्केण पुनर्जिगाय

महोदयो दूर्जय-मोह-यङ्कम् ॥ ७७ ॥

राज-श्रिया राजसु राज-सिंहा

रराज यो राज-सुभोग-तन्त्रः ।

आर्लन्त्य-लक्ष्म्या पुनरात्म-तन्त्रो
 देवा सुरोदार-सभे रराज ॥ ७८ ॥

यस्मिन्नभूद्राजनि राज-यङ्कं
 मुनौ दया-दीधिति-धर्म-यङ्कम् ।
 पूजये मुहुः प्राञ्जलि देव-यङ्कं
 ध्यानोन्मुपे ध्वंसि कृतान्त-यङ्कम् ॥ ७९ ॥

स्वदोष-शान्त्या विछिताऽऽत्मशान्तिः
 शान्तेर्विधाता शरणं गतानाम् ।
 भूयाद्भव-कलेश-भयोपशान्त्यै
 शान्तिर्जिनो मे भगवान् शरण्यः ॥ ८० ॥

१७. श्री कुन्थुनाथ जिन-स्तुतिः

कुन्थु-प्रभृत्यपिल-सत्त्व-दयैकतानः
 कुन्थुर्जिनो ज्वर-जरा-मरणोपशान्त्यै ।
 त्वं धर्म-यङ्कमिह वर्तयसि स्म भूत्यै
 भूत्वा पुरा क्षितिपतीश्वर-यङ्कपाणिः ॥ ८१ ॥

तृषणाऽरिषः परिदहन्ति न शान्तिरासा-
 मिष्टेन्द्रियार्थ-विभवैः परिवृद्धिरेव ।
 स्थित्यैव काय-परिताप-हरें निमित्त-
 मित्यात्मवान् विषय-सौष्य-पराऽमुषोऽभूत् ॥ ८२ ॥

आख्यं तपः परम-दुश्चरमाचरस्त्व-
 माध्यात्मिकस्य तपसःपरिभृङ्गणार्थम् ।
 ध्यानं निरस्य कलुष-द्वयमुत्तरस्मिन्
 ध्यान-द्वये ववृतिषेऽतिशयोपपन्ने ॥ ८३ ॥

हुत्वा स्व-कर्म-कटुक-प्रकृतीश्वतस्रो
 रत्नत्रयाऽतिशय-तेजसि जात-वीर्यः ।
 भ्राम्राजिषे सकल-वेद-विधेर्विनेता
 व्यले यथा विचति दीप्त-रुचिर्विवस्वान् ॥ ८४ ॥

यस्मान्मुनीन्द्र ! तव लोक-पितामहाद्या

विधा विभूति कण्डिकापि नाप्नुवन्ति ।
 तस्माद्भवन्तमजमप्रतिभेयमार्याः
 स्तुत्यं स्तुवन्ति सुधियः स्व-छितैकतानाः ॥ ८५ ॥

१८. श्री अरनाथ जिन-स्तुतिः

गुण-स्तोकं सदुल्लङ्घ्य तद्भङ्गत्व-कथा स्तुतिः ।
 आनन्त्यात्ते गुणा वक्तुमशक्यास्त्वयि सा कथम् ॥ ८६ ॥
 तथाऽपि ते मुनीन्द्रस्य यतो नामाऽपि कीर्तितम् ।
 पुनाति पुण्य-कीर्तेर्नस्ततो भूयाम किञ्चन ॥ ८७ ॥
 लक्ष्मी-विभव-सर्वरवं मुमुक्षोश्चक-लाञ्छनम् ।
 साम्राज्यं सार्वभौमं ते जरत्तृणमिवाऽभवत् ॥ ८८ ॥
 तव रुपस्य सौन्दर्यं दृष्ट्वा तृप्तिमनापिवान् ।
 द्रयक्षः शकः सलस्राक्षो भवतु विस्मयः ॥ ८९ ॥
 मोडरूपो रिपुः पापः कषाय-भट-साधनः ।
 दृष्टि-संविद्युपेक्षाऽस्त्रैस्त्वया धीर ! पराजितः ॥ ९० ॥
 कन्दर्पस्योद्धर दर्पं स्त्रैलोक्य-विजयार्जितः ।
 उे पयामास तं धीरे त्वयि प्रतिहतोदयः ॥ ९१ ॥
 आयत्यां य तदात्वे य दृग्भ-योनिर्दुर्लभतरा ।
 तृष्णा नदी त्वयोत्तीर्णा विधा-नावा विविक्तया ॥ ९२ ॥
 अन्तकः कन्दको नृणां जन्म-ज्वर-सभः सदा ।
 त्वामन्तकाऽन्तकं प्राप्य व्यावृत्तः काम-कारतः ॥ ९३ ॥
 भूषा-वेषाऽऽयुध-त्यागि विधा-धम-ध्या-परम् ।
 रूपमेव तवाऽऽयष्टे धीर ! दोष-विनिग्रहम् ॥ ९४ ॥
 समन्ततोऽङ्ग भासां ते परिवेषेण भूयसा ।
 तमो बाह्यमपाकीर्णमध्यात्मं ध्यान तेजसा ॥ ९५ ॥
 सर्वज्ञ-ज्योतिषोद्भूतस्तावको मडिमोदयः ।
 कं न कुर्यात्प्राणं ते सत्त्वं नाथ! सयेतनम् ॥ ९६ ॥
 तव वागमृतं श्रीमत्सर्व-भाषा-स्वभाषकम् ।

प्रीणयत्यमृतं यद्भ्रत्प्राणिनो व्यापि संसदि ॥ ८७ ॥

अनेकान्तात्मदृष्टिस्ते सती शून्यो विपर्ययः ।

ततः सर्वं मृषोक्तं स्यात्तद्युक्तं स्वघाततः ॥ ८८ ॥

ये पर-स्मलितोन्निद्राः स्व-दोषेभ-निमीलनाः ।

तपस्विनस्ते किं कुर्युरपात्रं त्वन्मत-श्रियः ॥ ८९ ॥

ते तं स्वघातिनं दोषं शमीकर्तुमनीश्वराः ।

त्वद्विषः स्वढनो भालास्तत्त्वाऽवक्तव्यतां श्रिताः ॥ ९०० ॥

सदेक-नित्य-वक्तव्यास्तद्विपक्षाश्च ये नयाः ।

सर्वथेति प्रदुष्यन्ति पुष्यन्ति स्यादिति तेषु ते ॥ ९०१ ॥

सर्वथा नियम-त्यागी यथादृष्ट मपेक्षकः ।

स्याच्छब्दस्तावके न्याये ना-येषामात्मविद्विषाम् ॥ ९०२ ॥

अनेकान्तोप्यनेकान्तः प्रमाण-नय-साधनः ।

अनेकान्तः प्रमाणात्ते तदेकान्तोऽर्पितान्नयात् ॥ ९०३ ॥

एति निरुपम-युक्त-शासनः

प्रिय-छित-योग-गुणानुशासनः ।

अर-जिन ! एम-तीर्थ-नायक-

स्त्वमिव सतां प्रतिबोधनाय कः ? ॥ ९०४ ॥

मति-गुण-विभवानुपपत्त-

स्त्वयि-वरदाऽऽगम-दृष्टिऽपतः ।

गुण-कृषमपि किञ्चनोदितं

मम भवताद् दृशितासनोदितम् ॥ ९०५ ॥

१८. श्री मल्लिनाथ जिन-स्तुतिः

यस्य मङ्घ्र्यैः सकल-पदार्थ-

प्रत्यवबोधः समजनि साक्षात् ।

साऽमर-मर्त्यं जगदपि सर्वं

प्राञ्जलि भूत्वा प्रणिपतति स्म ॥ ९०६ ॥

यस्य च मूर्तिः कनकमयीव

स्व-स्फुरदाभा-कृत-परिवेषा ।
 वागपि तत्त्वं कथयितुङाभा
 स्थात्पद-पूर्वा रभयति साधून् ॥ १०७ ॥
 यस्य पुरस्ताद्भिगवित-माना
 न प्रतितीर्थ्या ढुवि विवदन्ते ।
 भूरपि रभ्या प्रतिपदभासी-
 ञ्जात-विङोशाम्भुङ-मृदु-डासा ॥ १०८ ॥
 यस्य समन्ताञ्जिन-शिशिरांशोः
 शिष्यक-साधु-ग्रह-विभवोऽभूत् ।
 तीर्थमपि स्वं जनन-समुद्र-
 त्रासित-सत्त्वोत्तरण-पथोऽग्रम् ॥ १०९ ॥
 यस्य च शुक्लं परमतपोऽग्नि-
 र्ध्यानमनन्तं दुरितमधाक्षीत् ।
 तं जिन-सिंहं कृतकरणीय
 मत्विमशव्यं शरणमितोऽस्मि ॥ ११० ॥

२०. श्री मुनिसुव्रत जिन-स्तुतिः

अधिगत-मुनि-सुव्रत-स्थिति-
 मुनि-वृषभो मुनिसुव्रतोऽनघः ।
 मुनि-परिषदि निर्भौ भवा-
 नुदु-परिषत्परिवीत-सोमवत् ॥ १११ ॥
 परिणत-शिषि-कण्ठ-रागया
 कृत-मद-निग्रह-विग्रहाभया ।
 तव जिन ! तपसः प्रसूतया
 ग्रह परिषेव-रुयेव शोभितम् ॥ ११२ ॥
 शशि-रुचि-शुचि-शुक्ल-लोडितं
 सुरभितरं विरजो निजं वपुः ।
 तव शिवमतिविस्मयं यते !
 यदपि च वाङ्मनसीयमीडितम् ॥ ११३ ॥

स्थिति-जनन-निरोध-लक्षां
 यरमयरं य जगत् प्रतिक्षाणम् ।
 षति जिन ! सकलज्ञ-लाञ्छनं
 वयनमिदं वदतांवरस्य ते ॥ ११४ ॥

दुरित-मल-कलङ्गमष्टकं
 निरुपम-योग-भलेन निर्दलन् ।
 अभवदभव-सौष्यवान् भवान्
 भवतु ममापि भवोपशान्तये ॥ ११५ ॥

२१. श्री नमिनाथ जिन-स्तुतिः

स्तुतिः स्तोतुः साधोः कुशल-परिणामाय स तदा
 भवेन्मा वा स्तुत्यः क्लमपि ततस्तस्य य ।
 किमेवं स्वाधीन्याजगति सुलभे श्रायस-पथे
 स्तुयान्न त्वां विद्म-सततमभिपूज्यं नाम्नि-जिनम् ॥ ११६ ॥

त्वया धीमन् ! अहम-प्रणिधि-मनसा जन्म-निगलं
 समूलं निर्भिन्नं त्वमसि विदुषां मोक्ष-पटवी ।
 त्वयि ज्ञान-ज्योतिर्विभव-किरलौर्भाति भगव-
 न्नभूवन् षधोता षव शुचिरवावन्धमतयः ॥ ११७ ॥

विधेयं वार्यं याडनुभयमुभयं मिश्रमपि तद्-
 विशेषैः प्रत्येकं नियम-विषयैश्चापरिमितैः ।
 सदाऽन्योन्यापेक्षैः सकल-भुवन-ज्येष्ठ-गुरुणा
 त्वया गीत तत्त्वं अलु-नय-विवक्षेतर-वशात् ॥ ११८ ॥

अलिंसा भूतानां जगति विदितं अहम परमं
 न सा तत्राऽऽरम्भोऽस्त्यणुरपि य तत्राऽऽ श्रमविधौ ।
 ततस्तत्सिद्ध्यर्थं परम-करुणो ग्रन्थमुभयं
 भवानेवाऽत्याक्षीन्न य विदुत-वेधोपधि-रतः ॥ ११९ ॥

वपुर्भूषा-वेष-व्यवधि-रहितं शान्त-करणं
 यतस्ते सञ्चष्टे स्मर-शर-विषाऽऽतङ्गु-विजयम् ।
 विना भीमैः शस्त्रैरदय-लृट्याऽमर्ष-विलयं

ततस्त्वं निर्मोऽः शरशमसि नः शान्ति-निलयः ॥ १२० ॥

२२. श्री नेमिनाथ जिन-स्तुतिः

भगवानृषिः परम-योग-

दडन-डुत-डलभेन्धनः ।

ज्ञान-विपुल-किरणैः सकलं

प्रतिबुद्ध-डमलायतेक्षणैः ॥ १२१ ॥

डरिवंश-डेतुर्नवध-

विनय-डम-तीर्थ-नायकः ।

शील-जलधिरभवो विभव-

स्त्वमरिष्टनेमि-जिनकुञ्जरोऽजरः ॥ १२२ ॥

त्रिडशेन्द्र-मौलि-मणि-रत्न-

किरण-विसरोपयुम्भितम् ।

पाड-युगलममलं भवतो

विकसत्कुशेशय-डलाऽरुणोऽरम् ॥ १२३ ॥

नभ-चन्द्र-रश्मि-डवयाऽति-

रुचिर-शिभराऽऽगुलि-स्थलम् ।

स्वार्थ-नियत-मनसः सुधियः

प्रणमन्ति मन्त्र-मुभरा मडर्षयः ॥ १२४ ॥

द्युतिमद्रथाऽग-रवि-भिम्भ-

किरण-जटिलांशुमण्डलः ।

नील-जलड-जल-राशि-वपुः

सड भन्धुभिर्गुरुऽकेतुरीश्वरः ॥ १२५ ॥

डलभृश्र्य ते स्वजनभाङ्गि-

मुदित-डुडयौ जनेश्वरौ ।

धर्म-विनय-रसिकौ सुतरां

यरणाऽरविन्ड-युगलं प्रणोमतुः ॥ १२६ ॥

डकुडं भुवः भयरयोषि-

दुषित-शिभरैरलङ्कृतः ।

मेघ-पटल-परिवीत-तट-

स्तव लक्षणाणि लिपितानि वञ्जिषा ॥ १२७ ॥

वडतीति तीर्थमुषिभिश्च

सततमभिगम्यतेऽथ य ।

प्रीति-वितत-लुट्यैः परितो

भृशमूर्जयन्त एति विश्रुतोऽयलः ॥ १२८ ॥

अडिरन्तरप्युभयथा य

करणमविधाति नाऽर्थकृत् ।

नाथ ! युगपदपिलं य सदा

त्वमिदं तलाऽऽमलकवद्विवेदिथ ॥ १२९ ॥

अत एव ते बुध-नुतस्य चरित-गुणमद्भुतोऽयम् ।

न्याय-विहितमवधार्य जिने

त्वयि सुप्रसन्न-मनसः स्थिता वयम् ॥ १३० ॥

२३. श्री पार्श्वनाथ जिन-स्तुतिः

तमाल-नीलैः सधनुस्तडिद्रुणैः ।

प्रकीर्ण-लीमाऽशनि-वायु-वृष्टिभिः ।

अलाडकैर्वैरि-वशैरुपतो

मलाभना यो न यथाय योगतः ॥ १३१ ॥

भृङ्गुला-मण्डल-मण्डपेन

यं स्फुरत्तडित्पिङ्ग-रुचोपसर्गिणाम् ।

जुगूळ नागो धरणो धराधरं

विराग-सन्ध्या-तडिदम्बुदो यथा ॥ १३२ ॥

स्व-योग-निस्त्रिंश-निशात-धारया

निशात्य यो दृर्जय-मोड-विद्विषम् ।

अवापदाऽऽर्द्धन्त्यमयित्यमद्भुतं

त्रिलोकपूजातिशयाऽऽस्पदं पदम् ॥ १३३ ॥

यमीश्वरं वीक्ष्य विधूत-कल्मषं

तपोधनास्तेऽपि तथा बुभूषवः ।

वनौकसः स्व-श्रम-बन्ध-बुद्धयः

शमोपदेशं शरणां प्रपेदिरे ॥ १३४ ॥

स सत्य-विधा-तपसां प्रणायकः

समग्रधीरुग्रकुलाडम्बरांशुमान् ।

मया सदा पार्श्वजिनः प्रणम्यते

विलीन-मिथ्यापथ-दृष्टि-विलभः ॥ १३५ ॥

२४. श्री महावीर जिन-स्तुतिः

कीर्त्या भुवि भासि तया

वीर! त्वं गुण-समुत्थया भासितया ।

भासोऽसुस भासितया

सोम एव व्योम्नि कुन्-शोभासितया ॥ १३६ ॥

तव जिन ! शासन-विभवो

जयति कलावपि गुणानुशासन-विभवः ।

दोषकशासनविभवः

स्तुवन्ति प्रभा-कृशासनविभवः ॥ १३७ ॥

अनवधः स्याद्द्रादस्तव

दृष्टेष्टाविरोधतः स्याद्द्रादः ।

धतरो न स्याद्द्रादो सद्वितय-

विरोधान्मुनीश्वराऽस्याद्द्रादः ॥ १३८ ॥

त्वमसि सुरासुर-महितो

अन्यिकसत्त्वाऽऽशयप्रणामाऽमहितः ।

लोक-त्रय-परमहितो-

ऽनावरणज्योतिरुज्ज्वलद्भ्राम-हितः ॥ १३९ ॥

सभ्यानामभिरुचितं

धधासि गुण-भूषणं श्रिया यारु-चितम् ।

मग्नं स्वस्थां रुचितं

जयसि य मृग-लाञ्छनं स्व-कान्त्या रुचितम् ॥ १४० ॥

त्वं जिन ! गत-मद-माय-

स्तव भावानां मुमुक्षु कामद! मायः ।

श्रेयान् श्रीमदमाय-

स्त्वया समादेशि सप्रयामदमायः ॥ १४१ ॥

गिरिभित्त्यवदानवतः

श्रीमतं धव दन्तिनः स्रवदानवतः ।

तव शम-वादानवतो

गतमूर्जितमपगत-प्रमादानवतः ॥ १४२ ॥

बहुगुण-सम्पदसकलं

परमतपि मधुर वचन-विन्यास-कलम् ।

नय-भक्तयवतंस-कलं

तव देव ! मतं समन्तभद्रं सकलम् ॥ १४३ ॥

एति श्रीआचार्य समन्तभद्र स्वामी विरचितं स्वयम्भूस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

Swayambhu Stotram Adoration of Twenty-four Tirthankaras

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

